

Γ' Κύκλος Διαδικτυακών Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ (2022-2023)

«Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική»

MOMus-Μουσείο Φωτογραφίας Θεσ/νίκης -
Διεθνής έκθεση «Η κλωστή ως συμβάν».
Φωτογραφία: Φωτεινή Τσιμπιρίδου

Στόχος του σεμιναρίου ΕΘΝΟΓΡΑΦΕΙΝ είναι να συμβάλει σε μία κριτική και διεπιστημονική συζήτηση για τη θεωρία και πρακτική της εθνογραφίας, την επιστημολογία της έρευνας, τη σημασία της ενσώματης εμπειρίας, αλλά και τους τρόπους διάχυσης της παραγόμενης ανθρωπολογικής γνώσης στο ακαδημαϊκό και μη-ακαδημαϊκό κοινό. Η ανθρωπολογική μελέτη, ως ερευνητική πρακτική και ως πολιτική γραφής που εμπεριέχει την κριτική αποτίμηση, την ενσυναίσθηση, τον αναστοχασμό και την αυτοαναφορικότητα, αναδεικνύει τη σημασία της πολυτροπικής ανάλυσης του τοπικού για την κατανόηση του γενικού.

Διοργάνωση:

**Φωτεινή Τσιμπιρίδου – Ιωάννης Μάνος –
Ελένη Σιδέρη**

Ο 3ος Κύκλος ξεκινάει το Δεκέμβριο του 2022, με τον τίτλο «**Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική**»

Από τη σκοπιά μιας Δημόσιας Ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με τη φεμινιστική κριτική, ο 3^{ος} κύκλος του Εθνογραφείν ανοίγει τη συζήτηση για τρέχοντα πεδία ανάλυσης στις Σπουδές Φύλου, όπως η συγκρότηση και επιτέλεση της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας.

Ενσωματώνοντας ηγεμονίες, κοινωνικές ανισότητες και σχέσεις εξουσίας με όρους παλίμψηστων πατριαρχιών, θηλυκότητες και ανδρισμοί συνιστούν το βασικό διακύβευμα για τις πολιτικές της ταυτότητας. Συνάμα, ανδρισμοί, θηλυκότητες και πολιτικές ταυτότητας; αποτελούν προνομιούχο φακό παρατήρησης και διερεύνησης των προκλήσεων για τις θεσμικές πολιτικές ισότητας αλλά και τις ακραία αντιδραστικές σε αυτές τάσεις. Σε αυτό τον κύκλο των σεμιναρίων αναζητούμε τη συνθετότητα και τη δυναμική της κοινωνικοπολιτισμικής συνθήκης στη συγκρότηση του υποκειμένου και στην επιτέλεση του έμφυλου εαυτού, συγχρονικά και διαχρονικά, τόσο σε νοούμενα ως συμπεριληπτικά, όσο και σε συγκρουσιακά περιβάλλοντα.

Μέσα σε διαφορετικά κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα παλίμψηστων ηγεμονιών επιστημολογικής ιεραρχίας, οικονομικής ανισότητας, εγκατάλειψης στις περιφέρειες και αποκλεισμών στα σύνορα, αλλά και εν μέσω γενίκευσης των συγκρούσεων και της επισφάλειας διερευνάται η σημασία των ηγεμονικών και τοξικών ανδρισμών που καταφεύγουν στη βία, την απαξίωση, την κατοχή

και την απαλλοτρίωση εντέλει των θηλυκών, ως πρώτων τη τάξει, αποικιοποιημένων σωμάτων. Τίθενται ερωτήματα όπως: Πώς αναπαράγονται και πολλαπλασιάζονται οι ηγεμονικοί ανδρισμοί και οι τοξικές αρρενωπότητες; Πώς οι θηλυκότητες αντιδρούν στην πολλαπλότητα της υπαγωγής και πώς ανταποκρίνονται στην πρόκληση της χειραφέτησης; Ποια η στάση μας ως ερευνητριών διαπροσωπικά, δημόσια και ψηφιακά σε όλα αυτά;

Προσκεκλημένες ομιλήτριες και ομιλητές παρουσιάζουν εθνογραφικές έρευνες και άλλες μελέτες περίπτωσης από τη σκοπιά της ανθρωπολογίας και στη συνάντηση αυτής με την ιστορία, την πολιτισμική και τη μεταποικιακή κριτική. Συνομιλώντας με τις κριτικές θέσεις της κοινωνικής θεωρίας και αντιμετωπίζοντας την πρόκληση του δημόσιου χαρακτήρα της ανθρωπολογίας -αυτής που εμπλέκεται εντός/εκτός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος με όρους κοινωνικής ευθύνης- η φεμινιστική κριτική στην πράξη φαίνεται να ανοίγει ένα μονοπάτι για μια από κοινού δράση με την έρευνα.

Στους/στις συμμετέχοντες/ουσες που θα κάνουν εγγραφή στην παρακάτω φόρμα, θα δοθούν βεβαιώσεις παρακολούθησης

Φόρμα εγγραφής: <https://forms.gle/rRVTAQaBMeDcMgLo9>

Τα σεμινάρια διεξάγονται ημέρα Δευτέρα και ώρα 16:00-18:00

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM

Link <https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVg3YVZlbnVCYWs3S0JYcEFGYIV1QT09>

Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa

«Δημόσια Ανθρωπολογία, Θηλυκότητες, Ανδρισμοί και Φεμινιστική Κριτική»

19 Δεκεμβρίου 2022

" Γυναικοκτονίες, γεροντοκτονίες, σχέσεις φροντίδας, ποιος νοιάζεται;"

Αθηνά Πεγκλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ.

19/12/22 Αθηνά Πεγκλίδου: Γυναικοκτονίες, γεροντοκτονίες, σχέσεις φροντίδας, ποιος νοιάζεται;
Το 2021, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τη Γυναικοκτονία (E.O.F.) μεταξύ των 30 γυναικοκτονιών στην Ελλάδα, οι 12 αφορούσαν γυναίκες άνω των 66 ετών οι οποίες δολοφονήθηκαν στην πλειοψηφία τους από γιο, εγγονό ή συγγενικό πρόσωπο που τις φρόντιζε ή που φρόντιζαν αυτές. Ωστόσο, στο δημόσιο λόγο για τη γυναικοκτονία που έχει αναδυθεί τελευταία, δεν προσδιορίζονται ως γυναικοκτονίες οι ανθρωποκτονίες που έχουν διαπραχθεί σε ενδο-συντροφικό πλαίσιο. Μπροστά σε αυτήν την παρανόηση ή την υπόρρητη ερμηνεία, πρέπει να διερωτηθούμε γιατί οι ηλικιωμένες γυναίκες δεν συγκαταλέγονται στα θύματα των γυναικοκτονιών, ακόμη και αν είναι πιθανά θύματα θανάσιμης βίας. Εδώ στοχεύω αρχικά να απαντήσω στο ερώτημα εάν οι γυναικοκτονίες των ηλικιωμένων διαφέρουν από τις γυναικοκτονίες των νεότερων γυναικών και ποια μορφή αποκτούν στο ελληνικό πλαίσιο. Οι ηλικιωμένες γυναίκες δολοφονούνται επειδή είναι ηλικιωμένες και επειδή είναι γυναίκες. Κακοποιούνται σωματικά και ψυχικά, συχνά στερούνται του δικαιώματος τους να διαχειριστούν την περιουσία τους και αποδυναμώνονται οικονομικά και κοινωνικά. Δεδομένης της έλλειψης επίσημων στοιχείων, αρχικός στόχος μου είναι να συζητήσω τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα γυναικοκτονιών ηλικιωμένων και να προσπαθήσω να τα συσχετίσω με ευρύτερες νοηματοδοτήσεις της φροντίδας και της κατ' οίκον φροντίδας ειδικότερα, της στέγασης, της μητρότητας και της αφοσίωσης λαμβάνοντας

υπόψη και την πρόσφατη υγειονομική κρίση Covid-19 και την έκθεση των ηλικιωμένων στις κοινωνικές παρενέργειες της με τη στέρηση υπηρεσιών δημόσιας περίθαλψης.

Η **Αθηνά Πεγκλίδου** είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ. Σπούδασε Φιλοσοφία, Παιδαγωγική & Ψυχολογία στο Α.Π.Θ. (Πτυχίο,1993), Κοινωνική Ανθρωπολογία (D.E.A.,1995) & (Thèse en Doctorat, 2004) στην École des Hautes Études en Sciences Sociales (E.H.E.S.S.), Ανθρωπολογικό Ντοκιμαντέρ στα πανεπιστήμια Nanterre - Paris X & École Pratique des Hautes Études (E.P.H.E.) (D.E.A., 1998) στο Παρίσι. Μελέτησε εθνογραφικά τις έμφυλες νοσηματοδοτήσεις του καταναγκασμού της καθαριότητας και της κατάθλιψης στο ελληνικό πλαίσιο, τη διαχείριση διαφορετικών θεραπευτικών εξουσιών, τα θεραπευτικά δρομολόγια ανάμεσα στο ιατρικό, το θρησκευτικό και τα όρια τους (πρακτικούς γιατρούς, μάγους, μοναχούς). Ανέλυσε τη σχέση υποκειμενικότητας και αυτό-ίαςσης, κατανάλωσης ψυχοφαρμάκων και των κοινωνικών και ψυχοσωματικών παρενεργειών τους, φροντίδας και νοσηλείας. Έχει διεξάγει εθνογραφικές μελέτες πάνω στην έμφυλη εμπειρία του ελληνοαλβανικού συνόρου με οπτικά μέσα (2004-7), στην ηθική οικονομία των δώρων και αντιδώρων στο ιατρικό πλαίσιο (2011-12), στη σχέση κοινωνικής ευαλωτότητας, ανισότητας και σχιζοφρένειας (2013-15), την κατασκευή της θυσίας και του ηρωισμού την εποχή του Covid-19 (2019-20). Έχει ασχοληθεί ερευνητικά με τη σχέση αποικιοκρατίας και λαογραφίας χρησιμοποιώντας ως αναλυτικό άξονα τη σχέση της με τα οπτικοακουστικά μέσα και τις εικόνες του λαϊκού πολιτισμού (2017-18). Συμμετείχε στο πρόγραμμα COST Action IS1206 Femicide Across Europe (2013-17), στη δημιουργία του European Observatory on Femicide (E.O.F.) το 2018 και του femicide.gr το 2019. Είναι μέλος του γνωμοδοτικού συμβουλίου του European Observatory on Femicide (E.O.F.).